

A Magyar médiában a mozgáskorlátozottokról közölt információk tallózása

MÉDIA HÍREK

Egy szoba, négy kerék (A mozgásfogyatékkal élők helyzete Magyarországon)

200.07.06.

Hazánk néhány hete kapott Rooseveltdíjat a fogyatékkal élők segítésére szolgáló jogszabályok megalkotásáért. Körképünk szerint azonban ez a díj - egyelőre -- csak a jogalkotóknak szól, a mozgásfogyatékkal élők helyzetén egyelőre szinte semmit sem javít. Kerekesszékekkel gyakorlatilag lehetetlen közlekedni, óriási a diszkrimináció az oktatás és a munkához jutás terén. Hazánkban legalább félmillió mozgáskorlátozott ember él.

A fogyatékosok életét segítő, hosszú előkészületek után elfogadott és szakértők szerint korszerű jogszabályok értelmében 2003-ig kell akadálymentesíteni a közhasználatú épületek közül az egészségügyi, az oktatási, a szociális és az államigazgatási célokat szolgáló épületeket. A kulturális és sportlétesítményeket 2005-ig, a tömegközlekedést 2010-ig kell elérhetővé tenni a mozgásfogyatékosok számára is. 1999-ben az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, Gönczöl Katalin átfogó vizsgálatot indított a közintézmények és közhasználatú épületek akadálymentességének áttekintésére. A vizsgált 7230 közhasználatú épület 81 százalékában nem akadálymentes a közlekedés, bár háromnegyed részükben ez biztosítható lenne. "Az építkezések és az átalakítások ütemét figyelembe véve, becslésünk szerint

legalább 57 év,

legfeljebb 182 év alatt valósulna meg minden olyan közhasználatú épületben a teljes akadálymentesség, ahol az építésetileg egyáltalán megoldható" - áll a jelentésben.

Bozsóné Ripper Judit a kaposztásmegyeri lakótelepen lévő otthonában fogad minket. Ezen a lakótelepen számos, speciálisan kerekesszékes mozgásra kialakított lakás található. "Aki ezeket a lakásokat tervezte, az életében nem látott tolokocsiban ülő embert. Specialitásnak számít, hogy például az ajtóknál nincsen küszöb, de az ajtók normál méretűek, ahol nem alakították át az ott lakók, mint mi is; a fürdőszoba és a WC egy helyiségben van, ha ezt még specialitásnak lehet nevezni." A nagyszobának, ahol ülünk, hat méter a hossza és három méter a szélessége. Ebben közlekedni - esetleg megfordulni - azután, hogy még a bútorok is a szobában vannak, elég nehéz. A hattagú, egyébként boldog családnak a kétszobás lakás nagyon kicsi, de ezeket a lakásokat nem úgy tervezték, hogy számoltak volna azzal, a mozgássérültnek gyereke is lehet, így aztán kicsi a konyha, bár ott legalább most már, hogy önerőből átalakították, meg lehet fordulni.

Judit az ötvenes évekbeli gyermekbénulás-járvány egyik utolsó áldozata; a betegség ellenszerét, a Sabin-cseppeket már jó ideje csecsemő- és gyermekkorban adagolják belénk. A

járvány áldozatai különböző mértékben rokkantak meg: van, aki csak egy kicsit biceg, van, aki a karját, más a lábát nem tudja használni, a legsúlyosabb esetekben gyakorlatilag majdnem teljesen mozgásképtelenek. Az asszony egy a becslések szerint 400-800 ezer különböző okokból mozgásfogyatékosá lett vagy így született magyarországi ember közül, akik közöttünk élnek.

Fogyatékosok, de csak testileg:

szellemileg mindannyian teljesen épek, ám sok mozgáskorlátozott véleménye szerint ezt az egészséges többség nem hajlandó tudomásul venni.

"Nem mások az igényeink, mint a nem mozgáskorlátozottakéi, csak éppen sokan az átlagos igényeiket is csak speciális módon elégíthetik ki - mondja. - Nem kell rögtön színházra, kirándulásra, a baráti társaság összejövetelére gondolni, csak bevásárlásra, tanulásra, munkába járásra. A dolog ott kezdődik, hogy az embernek ennivalóra, ruhára van szüksége, ne adj' isten fel szeretne adni egy levelet, vagy éppen megbetegszik, és orvoshoz kellene elmennie." Juditnak szerencséje van, mert a lakótelep garázsában nyílt boltok többségében van rámpa; a lakótelepen a postát és a házi orvosi rendelőt is akadálymentesítették. A kórházak közül viszont például már nem mindegyik akadálymentes. Ha bemegyünk a városba, ott már egészen más a helyzet. "Sokszor elgondolom, hogyan lehetséges, hogy a tervezőkben fel sem merül: nem is kell toló kocsisnak lenni, elég, ha valaki idős, vagy netán babakocsival jár, azoknak sem könnyű közlekedni."

"Jogszabályok vannak, és a jogszabályok jók, mégis ma Magyarországon a fogyatékosággal élő emberek helyzetében átmeneti állapot van" - mondja a Narancs kérdésére dr. Hegedűs Lajos, a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (MEOSZ) elnöke. "A végrehajtás szintjén alig lehet bármit is észlelni. Úgy tűnik: a szavak szintjén működik csak az összes jogszabály, hiszen a végrehajtásukhoz pénz is kellene. A kormánynak és az érdekvédelmi szövetségeknek egyaránt vannak becslései arra vonatkozóan, hogy mennyi pénz kellene a jogszabályok végrehajtásához." A MEOSZ szerint az idei költségvetésből erre a célra előirányzott pénz kevés - a kormány az eredetileg javasoltnál kevesebbet hagyott csak jóvá. Egyelőre hiába nevez meg személyi felelősöket az intézkedési terv: a törvény nem rendelkezik arról, hogy amennyiben azt addig nem valósítják meg, akkor ennek mi a következménye, és ki, milyen módon felel a végrehajtásért.

"A tömegközlekedés

számunkra igénybevehetetlen" - mondja Judit, bár ő kivételes helyzetben van: egy igényei szerint átalakított húszéves Trabant tulajdonosaként nincs rászorulva a tömegközlekedésre. Mikor arról faggatjuk, hogy az új típusú, Ikarus-412-es buszok középső ajtóinál lévő rámpa vajon mennyire használható, visszakérdez, hogy milyen járatokon közlekedik ilyen busz. *(Budapest: 4, 5, 12, 15, 16, 26, 78, 81; a vidéken talán közlekedő hasonló buszokról országos összesítés híján nem tudunk információhoz jutni. - V. Cs.)* "Persze addig a vonalig is el kell jutni valahogy, nem baj, majd legközelebb úgy intézem, hogy valamelyik ilyen vonal mellett legyen dolgom, aztán mindjárt egyenjogúnak érzem magam" - teszi hozzá nevetve Judit barátnője.

A MILFAV két megállójába felszerelt lifteket az használhatja, aki elvégzi a BKV rövid, a kerekesszékes igénybe vehető felvonó kezelését megismertető tanfolyamát. Ezután ad a cég engedélyt arra, hogy a kerekesszékes, ha egyáltalán eljut odáig, elkérhesse a lépcsőlift kulcsát a forgalmi ügyeletestől. A közlekedési vállalatnál a Narancs azt a tájékoztatást kapta, hogy gyakorlatilag alig használják kerekesszékesek a buszok rámpáit, amelynek lenyitásához egyébként a buszvezető segítsége is szükséges. Ha elég magas a járdasziget, akkor az is elegendő, hogy a buszvezető hidraulikus módszerrel megdöntse a buszt, de egy buszvezető

szerint ez kockázatos, mert rossz a konstrukció, és nem biztos, hogy sikerül megint egyenesbe hozni.

A BKV-nak vannak olyan közlekedési eszközei, amelyeken egyszerűen

technikailag kivitelezhetetlen

az akadálymentesítés, az is igaz viszont, hogy a jövőben kizárólag olyan járműveket szereznek be, amelyek megfelelnek a törvény követelményeinek.

Igaz, a közlekedéshez nyújtott támogatás egyik formájaként az állam hozzájárul a gépkocsivásárláshoz, ám nem nagyon kényeztetni el a rászorulókat (*lásd Pénz, pénz, pénz című keretes írásunkat*). Pedig az autó egy súlyos mozgásfogyatékkal élő ember számára nem luxus, hanem a lábát helyettesíti. A legtöbb helyen ráadásul hiányoznak a le- és felhajtók, így kerekes székekkel még az is igen nehezen vagy sehogy sem tud közlekedni, aki képes és hajlandó akár kilométereket gurulni, hogy eljusson a munkahelyére, iskolájába vagy egyszerűen egy olyan boltba, ahová be tud hajtani (ha a járdán sűrűn álló autóktól tud egyáltalán tolokocsival közlekedni).

A kerekes székeseknek sokkal nehezebb megszervezniük nyaralásukat is. Igen kevés olyan hely van az országban, amely akadálymentes, és megfelelően felszerelt, és persze nem egyszerű az odajutás sem. Ráadásul ezek egy része csak tolószékeseket fogad, így viszonylag körülményes egy egészséges és mozgáskorlátozott tagokból is álló család együttes nyaralását megszervezni.

Feltéve, hogy

használni tudja a tolokocsit

Nem a kezelése nehéz, inkább a minősége rossz. A társadalombiztosítás által finanszírozott szobai kerekes szék ugyanis öt évre van hitelesítve (szaknyelven: ennyi a "kihordási ideje"), de általában két-három év után meghibásodik. Arról nem is szólva, hogy a tb-s szék (ami közgyógyellátási igazolvánnyal ingyenes) kis méretválasztékban készül, holott van, aki 145 centi és 60 kiló, de van két méter feletti volt sportoló is, aki hasonló méretű székbe kényszerül. Bár több forgalmazó méretre is gyártana tolokocsit, végül azonban a tb dönt, hogy a különböző gyártmányok közül melyiket finanszírozza. A szék súlya sem közömbös (nagyjából 10-30 kg), hiszen nem mindegy, hogy valaki lepattintja a karfákat és a kerekeket, és beteszi maga mellé az autóba, vagy meg kell kérnie valakit, hogy székét, összecsucskva, tegye autója csomagtartójába (és ugyanezt még egyszer, amikor kiszáll).

"Ha elromlik a kocsin valami, akkor először is vagy nem tudok eljutni a szervizig, vagy csak nehezen. De előtte el kell valahogy vinnem a kocsit ahhoz az ortopéd orvoshoz, aki annak idején felírta, mert csak az ő igazolásával lehet javíttatni. Előfordult, hogy a műszerész visszaküldött az orvoshoz, mert nem arra írta ki a javítást, ami eredetileg a kocsi baja volt. A javítás néha több hetet vesz igénybe. Csereszéket a tb nem ad. Az én kocsim már legalább 25 éves, de ennek a javítását nem támogatja a tb, csak a magyar gyártmányokat" - mondja Judit barátnője, aki motoros kocsit használ. "Ha ez egyszer tönkremegy, akkor nem lesz tolokocsim."

Az oktatással

összefüggésben is az első probléma rögtön az intézménybe való eljutással van. Ha valakinek egyáltalán megvan a lehetősége arra, hogy eljusson odáig, rögtön következnek a lépcsők, a kerekes székesek számára használhatatlan felvonók és mosdók. Ugyanez a probléma a legtöbb uszodával is, pedig annak, aki egész életét kerekes székben tölti, nagyon sokat

segít(ene) a folyamatos izommunka, a rendszeres sport. Budapesten mindössze két olyan intézmény - egy általános iskola, illetve egy, szakmát és/vagy érettségi bizonyítványt is adó intézmény - van, amelyben akadálymentesen lehet közlekedni. Pedig jogszabály írja elő azt is, hogy a mozgásfogyatékkal élők is integrált oktatásban kell részesíteni, és ennek feltételeit az intézmények fenntartói kötelesek biztosítani. Az Oktatási Minisztériumtól kapott tájékoztatás szerint folyamatban van annak felmérése, hogy az állami kezelésben lévő felsőoktatási intézményeknek mennyi pénzre lenne szükségük ahhoz, hogy akadálymentessé tegyék a közlekedést. A minisztérium szerint az intézmények messze alábecsülték azt az összeget, amelyből az akadálymentesítés megoldható. Probléma az is, hogy a felsőoktatási intézmények épületei közül sok műemléki védetség alatt áll. A hozzáállás sem a legjobb: volt olyan intézmény is, amelyik a minisztérium megkeresésére azt válaszolta, hogy mivel náluk nem tanul kerekesszékes hallgató, nem foglalkoztak még a problémával (!).

Messze nem elegendő azonban, ha az intézményekbe be lehet jutni, ha a jelenlegi, bár nem törvényes gyakorlat szerint kizárólag a normál intézmények (meg a többi szülő) jóindulatától függ, járhat-e a mozgáskorlátozott gyerek óvodába vagy iskolába. Egy nemrég történt és korántsem egyedi esetben ugyanis például egy szülő végigjárta a lakóhelyén működő mindhárom és a szomszéd településen lévő négy óvodát, ám egyik helyen sem voltak hajlandók fogadni mozgáskorlátozott gyermekét.

Hiába a törvény,

az óvodavezetők mind arra hivatkoztak, hogy nincs, aki külön foglalkozni tudna a gyerekekkel. Az iskolákban pedig sokszor mondják a pedagógusok, hogy nincs speciális képzési programjuk (amire egyébként az esetek többségében szükség sincs), így kezdődik a történet előlről. A helyzet nem nagyon különbözik falun, vidéki városban vagy Budapesten. "A szülők hozzáállása sokszor hasonló: előismeretek híján a pedagógusok és a szülők félnek ezektől a gyerekektől" - mondja Zalabai Péterné, a Motiváció Alapítvány (*lásd Szervezetek című keretes írásunkat*) ügyvezetője, aki olyan példát is említ, amikor a szülők jelezték: kiveszik gyermeküket az óvodából, ha oda mozgásfogyatékos gyermeket is felvesznek.

"Nem elhanyagolható probléma az sem, ha valaki anyagi okokból nem tudja taníttatni gyermekét: akkor felnőttkorában az a fogyatékos ember nem tud munkát találni, és - tetszik, nem tetszik - a társadalom eltartottja lesz csupán" - mondja keserűen a MEOSZ elnöke.

Napirenden lévő kérdés a fogyatékos emberek foglalkoztatását szabályozó jogszabályrendszer áttekintése is. Az európai példákra hivatkozó érdekvédelmi szakemberek szerint

a fogyatékos emberek foglalkoztatásának

megoldásához a normális munkaerő-piaci szervezetek számára kell érdekeltséget teremteni. (Becklések szerint ma mindössze hatvanezer mozgásfogyatékosnak van állandó munkája.) Erre két mód is van: egyrészt érdekeltség megteremtésével - azaz a foglalkoztatáshoz a munkáltató támogatást kap -, másrészt negatív érdekeltséggel, azaz ha a munkaadó nem hajlandó mozgásfogyatékos foglalkoztatni, fizetnie kell egyfajta rehabilitációs hozzájárulást. "Van azonban olyan, sajnos igen erős lobbicsoport hazánkban, amely azt igyekszik elérni, hogy ezen utóbbi hozzájárulást töröljék el - állítja a MEOSZ elnöke. - Ha ez megvalósulna, megszűnne az az egyetlen - a rehabilitációs - alap, amelyből a fogyatékos emberek foglalkoztatásának érdekében munkahelyet lehet létrehozni. Bár a húsz főnél többet foglalkoztató cégeket törvény kötelezi, hogy a munkahelyek öt százalékában csökkent munkaképességű embert alkalmazzanak, de a legtöbben inkább kifizetik a büntetést, amelynek összege éves átlagban mintegy 20 ezer forint."

Ha valaki képzettségének megfelelő munkát talál, akkor következnek a munkaadó problémái. Esetenként nem kevés pénzükbe kerül(ne), hogy speciális munkahelyeket alakítsanak ki, és

bár erre lehet állami támogatást igényelni, évente csak egyszer van rá mód. Míg a pályázat meg a támogatás odaítélése lezajlik, hónapok telnek el - márpedig ha valakinek azonnal kell munkaerő, nyilván a könnyebb ellenállás irányába megy. "A munkaadók általában kétfélék: van, aki szívesen foglalkoztatna mozgáskorlátozottat, és van, aki elzárkózik ettől - mondta Zalabai Péterné. - Az első csoportba tartozók általában azt mondják, szívesen fogadnának mozgáskorlátozott munkatársat, mert megbízhatóbb, toleránsabb, lojálisabb a céggel. A második csoport tagjai viszont azt hangsúlyozzák, hogy többször lehetnek betegek, többet kell orvoshoz járniuk. Mindkét csoportnak igaza van."

A sok megtörtént vagy leendő elutasítás miatt azonban sokkal többen választják

a rokkantnyugdíjat,

mint ahányan dolgozhatnak, mert ugyan kevés, ám biztos pénzről van szó, csak hogy minden munka nélkül töltött év után egyre kevesebb az esély arra, hogy visszatérhessenek a munka világába. Nyugati példák szerint pedig rengeteg olyan, célgép mellett végezhető könnyű fizikai munka is van, amelyet mozgáskorlátozottak is elvégezhetnek, ha úgynevezett adaptációs, azaz segítő eszközöket kapcsolnak a gépekhez. Ezek azonban egyelőre nem terjedtek el Magyarországon.

Marad egyrészt az otthon végezhető könnyű fizikai munka lehetősége, amivel igen keveset lehet keresni, és az ilyen munka sokaknak a képzettségüket messze alulmúló tevékenységnek számít. Ripper Judit például ismer olyan egyetemi végzettséggel rendelkező mozgásfogyatékos, aki rongyfosztásból egészíti ki az állami járulékot. Judit és barátnője egy olyan, kizárólag mozgáskorlátozottakat foglalkoztató kft.-nél dolgozik, amely bármilyen, munkatársai számára elvégezhető könnyű fizikai munkát elvállal, de ez sem egyszerű feladat, mert a cégnek elsősorban olyan munkákat kell felhajtania, amihez nem kell szakképesítés, és különböző speciális szerszámok híján is elvégezhető. Ráadásul az is szempont, hogy ki milyen munkát tud elvégezni, hiszen más feladatot lehet arra bízni, aki járásképtelen, mint arra, akinek az egyik keze hiányzik. Most éppen terheségi teszteket csomagolnak.

Persze a rohamosan fejlődő informatika korában adná magát a távmunka lehetősége, amit sokan vállalnának is. A hazai infrastruktúra azonban erre teljesen alkalmatlan (*lásd erről Távolság a távmunkától című írásunkat*), ráadásul a tudás megszerzése után még sokba kerül a munkaeszköz, a számítógép is. "Nagyon hiányzik a társadalmi szolidaritás, hiszen például hány cég selejtezi le évente számítógép-parkját? Az üzleti szféra eddigi tapasztalataink szerint szinte teljesen elzárkózik attól, hogy támogatást nyújtson" - mondja Zalabai Péterné.

Valljuk be, sokszor

mi sem tudunk mit kezdeni

egy kerekesszékes emberrel, néha pedig épp akkor segítünk, amikor arra nem is lenne szükség. Az Index című internetes újság egyik fórumán egy kerekesszékes így írt erről: "Én például meglehetősen önálló vagyok, jövök-megyek a kerekesszékekkel a városban, dolgozom, vásárolok (ahol a lépcsők engedik), háztartást vezetek stb., és valóban rossz érzés, ha olyankor, olyanban akarnak segíteni, amikor és amiben nem szorulok rá. Azt persze egy kívülálló nehezen tudja eldönteni, hogy az illető mozgássérült milyen állapotban van. Esetenként több kilométert tekerek önállóan, hogy eljussak valahová: színházba, orvosi rendelőbe, áruházba, és akkor elkezd finomkodni valaki, s az épületen belül két métert arrébb tol például. Hogy addig mi volt velem, és hazafelé mi lesz, s a ruhatárban széttaposnak, elém állnak, az már nem érdekel senkit."

Távol a távmunkától

A távmunka az internetes új gazdaság egyik varázsigéje, de a hozzá fűzött reményeket eddig csupán az Egyesült Államokban és Nyugat-Európa néhány országában (Anglia, Svédország) váltotta be. Távmunkának minősül az otthon, teleházban, teleirodában vagy mobil eszközök segítségével út közben végzett számítógépes munka, amelynek eredménye az interneten keresztül jut el a munkaadóhoz. Az Egyesült Államokban százezrek dolgoznak otthon, a külvárosokban berendezett szatellitirodában (például telefonos banki vagy egyéb szolgáltatást nyújtó call-centerekben), illetve a speciálisan a távmunkások igényei szerint kialakított távmunkairodákban, és a munkaadók is szívesen választják ezt a költséghatékony foglalkoztatási formát. Ez a fajta munkavégzés az említett országokon kívül azonban a magas képzettségű, mobil értelmiségi elit privilégiuma maradt: az elmaradott vagy magas munkanélküliségi rátával küzdő régiók felzárkóztatása, illetve a fogyatékosok munkához juttatása területén nem hozott látványos eredményeket.

Magyarországon az elképzelés gyakorlatilag megbukott: az 1997 végén a távmunka elterjesztésére alakult Távmunka Kht. (a Futuris Magyar Modernizációs Rt. - tulajdonosai az Antenna Hungaria Rt. és a Magyar Fejlesztési Bank Rt. 30-30, az Albacomp Számítástechnikai Rt. 20, a Matáv Rt. és a Dipolog Kft. 10-10 százalékban - kétharmados, valamint a Munkaügyi Minisztérium egyharmados részvételével, 15 millió forintos törzstőkével létrehozott kiemelten közhasznú társaság) távmunkaadók hiányában 1999-re csődközelbe került. A Futuris Rt. részesedését végül a Matáv vásárolta meg, azóta nem sokat hallani a projektről.

Az elsősorban állami forrásból létrehozott vidéki teleházak - jelenleg közel 200 ilyen intézmény működik - távoktatási, távügyintézési és távmunka-lehetőségek híján leginkább számítógépes játékkeremként funkcionálnak a helyi Sulinet-labor zárása után, a munkanélküliek többnyire csak a fénymásolót és a faxot használják. A hazai gyakorlat szerint úgy 1,5-2 millió forint kormányzati támogatással indul el egy teleház, és többnyire önkormányzati és pályázati forrásokból működik - az állami pénzeket a Magyar Teleház Szövetség és a Teleház Kht. osztja el. A KHVM és a KTM 1998-ban összesen 250 millió forintot költött a teleházprogramra, amelyet tavaly felváltott az "intelligens város-intelligens régió" program, amely nem részesíti előnyben a hátrányos helyzetű településeket.

A nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy átalánydíjas internet nélkül a távmunka lehetősége csupán elméleti - a távközlési szolgáltatások 2002-es liberalizációja előtt tehát nem valószínű, hogy realizálódni fog a fogalmat egyelőre csak PR-szlogenként ízelgető monopolszolgáltató által uralt magyar ugaron.

- bodoky -

Pénz, pénz, pénz

Néhány példa az állami segítségnyújtásra: lakás akadálymentesítésére egyetlen alkalommal 150 ezer forint támogatást lehet igényelni; a gépkocsivásárláshoz nyújtott támogatás (hat évvel ezelőtt megállapított összege) 300 ezer forint, és elvileg 7 évenként jár (azaz nagyjából havi 3500 forint), de a sok várakozó miatt gyakorlatilag csak 10-12 évente lehet hozzájutni. Ráadásul az állami segítséggel szerzett gépkocsit öt évig eladni nem lehet. Akinek nincs gyereke és munkaviszonya sem, egy évre 7500 forint benzinpénzt kap (kb. 1 tank), akinek munkaviszonya és gyereke is van, 28 ezer forintot (kb. 4 tank).

A kormány most készíti elő a fogyatékosági támogatás jogosultságának elbírálásával kapcsolatos kormányrendeletet, ennek bevezetésével párhuzamosan megszűnnének bizonyos jelenleg működő ellátási formák. Különös, hogy a 18 év alattiak esetében - akik egyébként sem vehetik majd igénybe a fogyatékoságit - megszűnne a közlekedési támogatás: pontosan abban az életkorban, amelyben a szülőnek óvodába, iskolába kellene hordania gyermekét. Igaz, ezzel a támogatással jelenleg sem lehet messzire menni: összege 2 ezer forint havonta, ha több jogosultságot is kihasználhat valaki; alapesetben ez az összeg hétezer forint - évente. Bár a Fogyatékosügyi Tanács az idei évre 37 milliárd forintot javasolt a törvények végrehajtására, az idei költségvetésben csak 31,7 milliárd forintot különítettek el.

Törvények, keretek

Az új jogszabályok közül, amelyek európai szintű szabályozást céloznak, az egyik legfontosabb az 1998/XXVI., a fogyatékos emberek esélyegyenlőségéről szóló törvény, a másik, szintén korszerű jogszabály az építési törvény, amely az épített környezettel szemben írja elő az akadálymentesség követelményeit. A harmadik pedig a közoktatási törvény, amely a fogyatékos fiatalok integrált oktatásának követelményrendszerét fogalmazza meg. A polgári perrendtartás legutóbbi módosításába bekerült egy olyan passzus, amely lehetővé teszi, hogy - ha az ezen törvényekbe foglalt jogokat megsértik - peres úton lehessen rendezni a jogsértő állapotot.

Két másik jogszabály az esélyegyenlőségi törvény végrehajtását célozza: az egyik a 100/1999-es országgyűlési határozat az Országos fogyatékosügyi programról, a másik a kormány 2003-ig szóló intézkedési terve, amely a minisztériumi szintű intézkedéseket írja elő.

forrás:

http://magyarnarancs.hu/belpol/egy_szoba_negy_kerek_a_mozgasfogyatekkal_elok_helyzete_magyarorszagon-62099

Macik a kalickában

Ha úgy tetszik, ez itt a reklám helye. Nehezen felejthető az az őszinte öröm és mosoly, amit a Premier Cult Cafe fogyatékosággal élő alkalmazottainak arcán láttam a minap, amikor a fogyatékos-barát közösségi és kulturális tér egy éves születésnapján ők is műsorral köszöntötték saját kis házi ünnepüket. Nyolcan-tízen vannak, tele léttel, munkakedvvel, bizonyítani akarással. Ajánlom annak, aki teheti, hogy térjen be egyszer a hajdani budapesti Vörösmarty moziban létrehozott Premier Cult Cafeba.

Ha úgy tetszik, ez itt a reklám helye. Ennek a helynek különös hangulata van, a Vörösmarty mozi retró hangulata persze már régen elenyészett, helyette itt van ez a kávéházi különlegesség, amely valódi társadalmi összefogással született a Töröcsik Mari és Kárász Róbert által alapított Fogadj Örökbe Egy Macit! Alapítvány tevékeny közreműködésének köszönhetően. Az alapítvány azzal a nemes szándékkal jött létre, hogy segítse a fogyatékosággal élők foglalkoztatásának bővítését. 2012 óta dolgoznak azon, hogy legyen Budapesten egy olyan kávézó és rendezvénycentrum, ahol együtt dolgozhatnak fogyatékosággal élők és épek.

Az integrált munkahely megteremtése érdekében hat jótékonyági árverést tartott az alapítvány, melyek során hírességek, közéleti személyiségek, sportolók, művészek, írók, filmesek, előadók, színészek ajánlották fel kedvenc macijukat jótékonyági árverésre, s az ezekből befolyt összegeket is a kávéház létrehozására fordították. Eleinte a Gellért Hotelben, később pedig, amikor már a Premier Cult Cafe olyan állapotban volt, hogy ide is hozhatták az aukciókat, itt hangoztak fel a kikiáltási árak. A legtöbbért elkelt maciért 1 millió 200 ezer forintot fizettek ki. Százhetvenöt híresség kínálta fel maciját és kedvenc használati tárgyát az aukciókra, köztük volt például

Adamis Anna, Alföldi Róbert, Bodrogi Gyula, Bródy János, Cseh László, Demjén Ferenc, Esterházy Péter, Farkas Bertalan, Halász Judit, Harrison Ford, Haumann Péter, Havas Henrik, Jancsó Miklós, Kemény Dénes, Kern András, Kertész Imre, Koltai Lajos, Kozák Danuta, Miklósa Erika, Molnár Piroska, Nádas Péter, Páva Zsolt, Rubik Ernő, Sándor Pál, Somló Tamás, Tarlós István, Töröcsik Mari, Vámos Miklós, Vitray Tamás is.

S persze, minisztériumok, önkormányzatok, vállalatok, cégek, bankok, biztosítótársaságok, magánszemélyek fogtak össze és tettek tanúbizonyságot szociális érzékenységről, társadalmi felelősségvállalásról, hogy a Vörösmartyból fogyatékos-barát Premier legyen.

A beruházás értéke 150 millió forint volt, ebből 120 milliót jelentettek a támogatások. A Cult Cafe nyolc megváltozott munkaképességű fiatalnak ad munkát, vannak közöttük Down-szindrómások, értelmi sérültek, autisták, hallássérültek is, akik ezzel esélyt kaptak a normális életre. Magyarországon harminc százalék felett van a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási aránya, s ennek javításához járult most a Premier Cult Cafe, ahol a kávézó melyhez színpaddal, mozivászonnal felszerelt rendezvényterem is járul. És ahol akadálymentes környezet várja a dolgozókat és a vendégeket, akiket néhány, kalickában elhelyezett maci emlékeztet a hely születésének körülményeire.

Szóval, ez itt a reklám helye volt.

forrás: <http://www.mixonline.hu/Cikk.aspx?id=135522>

Változások jöhetnek az oktatásban, a minisztérium részleteket is elárult

Az oktatásügyi minisztérium egy újító dokumentumot hozott nyilvánosságra, ami megmutatja: az elkövetkező tíz évben hogyan fog változni az iskolarendszer Szlovákiában. Az elkövetkező hat hétben az interneten keresztül bárki hozzászólhat a dokumentumhoz, ezután pedig a kormány dönt a javaslat jóváhagyásáról.

„Az újítás célja, hogy individuális oktatást hozzon az iskolákba, hogy a tanárok felfedjék a gyerekekben rejlő tehetséget, valamint, hogy az iskolák ne tegyenek különbséget a diákok közt“ – tájékoztatott Milan Ftáčik, a dokumentum társszerzője.

Egyes pontok már a múltban is felmerültek, így például az is, hogy a kötelező iskolalátogatás már ötéves korban megkezdődne. A dokumentum szerint olyan osztályoknak is létre kellene jönniük, ahová viselkedészavarral küzdő, hátrányos helyzetben élő, illetve fogyatékos gyerekek járhatnának. Az újításban a tanárokról sem feledkeznek meg: megfogalmazódott a tanárok pénzügyi jutalmazása is.

„Ez a dokumentum az elkövetkező tíz évre szól, emellett pedig megmutatja, milyen pénzügyi háttérre van szükségünk“ – mondta Peter Plavčan oktatásügyi miniszter.

„Irreálisnak tűnik számomra, hogy ez a dokumentum megvalósuljon. Újra csak apró igazításokról, félig elfogadott javaslatokról lesz szó. Nekik ugyanis egyértelműen garantiálniuk kell, hogy amit ígértek, azt meg is valósítják“ – nyilatkozta Vladimír Crmoman, a Szlovák Pedagógusok Kezdeményezésének (ISU) tagja.

forrás: <http://parameter.sk/valtozasok-johetnek-az-oktatasban-miniszterium-reszleteket-elarult>

„Azt várjuk, mikor hálnak meg” – Megvonták a támogatást az édesanyától

Családi pótlékból és adományokból él az a fogyatékkal élő gyermekeit egyedül nevelő nő, akitől a lakcímváltozás bejelentésének elmulasztása miatt megvonták az ápolási díjat.

Ibolya egyedül neveli két halmozottan fogyatékos kislányát, Lilit és Rebekát. A lányok eddig ismeretlen genetikai betegség miatt agykárosodásban szenvednek, emellett végtagjaik is lebénultak.

„Kikötött gyomorral vannak, nyelőcsőpreparáltak, gépeken vannak, gyakorlatilag azt várjuk, hogy mikor hálnak meg” – fogalmazott Tordai Ibolya.

A lányoknak huszonnégy órás felügyeletre van szükségük édesanyjuk szerint. Ibolya így nem tud dolgozni, családi pótlékból és adományokból élnek. Egy költözés bejelentésének elmulasztása miatt ideiglenesen megvonták az ápolási díjat is tőle.

Telefonon kerestük az illetékes kormányhivatalt, de átirányítottak, a levélre pedig egyelőre nem érkezett válasz.

Megkérdeztük volna a segély felfüggesztésével kapcsolatban Rétvári Bencét is, de a kereszténydemokrata államtitkár a sérült gyerekek ügyében sem hajlandó nyilatkozni a Hír TV-nek.

A lányokat a közelmúltban egyébként hivatalosan felvették a ceglédi Losontzi István készségfejlesztő iskolába, ahonnan az édesanya állítása szerint a beiratkozás óta nem nézett feljűk senki, pedig fejlesztőpedagógust ígértek neki.

„Úgy volt, hogy fölveszik a lányokat oda, a kicsi elmegy bölcsődébe, én pedig vissza dolgozni. De abban a pillanatban áthúztak mindent, teljesen magunkra hagytak. Papírforma szerint van iskolalátogatásink, mindenünk van, mégis szeptember óta gyógytornászt sem kaptak a lányok, de még csak egy pedagógus sem jött ki hozzánk, hogy megnézzék” – idézte fel Tordai Ibolya.

forrás: <http://hirtv.hu/ahirtvhirei/azt-varjuk-mikor-halnak-meg-megvontak-a-tamogatast-az-edesanyatol-1390180>

Nyit a Kalandváros

Minden évben március 15-ére nyitásra kész állapotba hozza a Kalandvárost a fenntartó, hogy jó idő esetén ezután már bármikor fogadni lehessen a látogatókat. Erre a pillanatra ugyan még várni kell, de a karbantartással már a napokban végeznek.

A járda kiegészítésén dolgoznak a szakemberek a Kalandvárosban, egy új játékot tesznek most elérhetővé kerekesszékes látogatók számára. A park legújabb, akadálymentes elemét és további két rugós játékot tavaly vásárolt a fenntartó cég a városvezetés támogatásával.

Potyondi Nikolett - kommunikációs referens, SZOVA Zrt.
“A Szombathely a segítség városa programon belül az újraélesztési rekordkísérlet kapcsán kapott a társaságunk 3 millió forintot a szombathelyi önkormányzattól azért, hogy kimondottan mozgássérült gyermekek által is használható játékokat vásároljunk a Kalandvárosba. Ezekkel együtt most már 47 játékeszköz várja a gyerekeket a létesítményben.”

A közelgő nyitás előtt más tennivaló is akad a Kalandvárosban. A járdát teljes hosszában átnézték, és ahol szükséges, javítják a köveket és a szegélyt. Ugyancsak ellenőrizték az összes játékot, és a meghibásodott léceket kicserélik. A játszóeszközök alatti terep is megújul: összesen 86 köbméter friss faapírtékot terítenek szét, ami többnyire az eséscsillapítás miatt fontos. Nem maradhat el továbbá a tisztasági festés a mellékhelyiségekben, ezzel most végeztek.

Potyondi Nikolett - kommunikációs referens, SZOVA Zrt.
“A Szova Zrt. munkatársai hetek óta azon dolgoznak, hogy felkészítsék a szezonra a Kalandvárost, ez mostanra nagyjából meg is történt. És az időjárás függvénye az, hogy pontosan mikor tudunk megnyitni, tehát hogy mikor fordul olyanra az időjárás, hogy a kisgyermekek már a szabadtéri játszótéren bátran kikapcsolódhatnak.”

A Kalandváros tehát március közepére készen áll a nyitásra, a többi már nem a fenntartón múlik.

forrás: <http://www.tvszombathely.hu/hirek/nyit-a-kalandvaros-20170314>

Ellehetetlenítik a Pető Intézetben dolgozók munkáját

A Pető Intézetet legtöbbször a mozgássérült gyerekeket fejlesztő központként, iskolaként ismerik, kevesen tudják, hogy Pető András a konduktív pedagógia módszerét valójában felnőttekre, egészen pontosan a saját apjára fejlesztette ki. Ma 120 koponyasérült, gerincsérült, agyvérzéses, baleset után épülő, Parkinson-kóros, sclerosis multiplexes felnőtt jár az ambulanciára, ahol hét konduktor dolgozik velük. Vagyis csak dolgozott,

mert március legelején négynek felmondtak közülük, egyet áthelyeztek, a két maradó konduktor pedig két hónapon belül nyugdíjba megy. A Petőt felügyelő kancellár szerint minden rendben.

A felnőtt ambulancián a Petőt felügyelő Kancellária adatai szerint 100-120 embert látnak el, a betegek kedvezményes áron, alkalmanként 1800 forintért vesznek részt a foglalkozásokon. Például Szalay Zsuzsanna is, aki 2009-ben kapott agyi infarktust. „A heti három torna a legfontosabb az életemben. Eleinte még vittek, de ma már lépcsőzők, és egy-két dolog kivételével önálló vagyok. Bízom benne, hogy ezen a lehetetlen állapoton valaki segít, vagy majd azt mondják elnézést tévedtünk, minden marad a régiben, a konduktorok fizetését felemeljük, az épületet rendbe tesszük, az ósdi eszközöket kicseréljük. Miért ne lehetne egyszer így?” – teszi fel a költői kérdést a felnőtt ambulanciára négy éve járó Zsuzsanna.

Résztevő a Felnőtt Nevelési Egység foglalkozásán a Nemzetközi Pető Intézetben 2012. április 12-én.
Fotó: Kollányi Péter / MTI

László Károly, akinek sclerosis multiplexe van, és szintén az ambulanciára jár, azt mondja, a terápiának köszönhetően képes még dolgozni: „Építészmérnökként munkám 40 százalékát töltöm építkezéseken járva. 60 százalékban tervezőként, vagy műszaki ellenőrként készítem elő az építkezések bejárását. A terápia segített abban, hogy mozgásom lehetővé teszi a komplex munkavégzésemet. Nem szorulok segélyre, feleségemmel együtt munkával tudjuk biztosítani a családunk életéhez szükséges anyagi javakat. A terápia lehetővé teszi, hogy adófizető állampolgár lehessen. Az Intézményhez tartozás, a konduktorokból sugárzó tudás hosszú távon is biztos háttérrel jelent számomra és a családomnak is. A konduktorok valószínűleg gazdasági okokból történő, rendkívül érzéketlenül végrehajtott eltávolítása ezt a pszichoszomatikus szempontból fontos háttérrel bizonytalanítja el.”

A konduktoroknak azért kellett menni, mert nem voltak hajlandóak aláírni a szerződésük módosításáról szóló papírt, ugyanis a jelenleginél rosszabb feltételekkel kellett volna dolgozniuk. A konduktorokat már az rosszul érintette, hogy a szerződés-módosító dokumentum értelmében a munkakörük nem konduktor többé, a továbbiakban „szakmai szolgáltató”-ként kell dolgozniuk. És ez még nem minden,

a korábbi 46 nap szabadság-keretüket 21 napra csökkentették, és a kötelezően bent töltött óraszámukat 22 órától 40 órára növelték.

A konduktorok fizetése a Mihály Máté Győző által vezetett Pető-Kancellária szerint nem változik, de az Index birtokában lévő szerződés-módosítás azt írja, az összeget más konstrukcióban kapják, mint eddig. Havi pénzük nagy részét pótlékként kapnák a konduktorok, „munkáltató döntésen alapuló illetményrészként”. Az egyik konduktor az Indexnek azt mondta, hogy a fizetése százezer forinttal lenne kevesebb, ezt az összeget pótlékként kapná, de tartott attól, hogy a munkáltató azt végül nem fizeti ki.

Az egész szerződésmódosítás egyébként azért szükséges a Kancellária szerint, mert óvodai és általános iskolai fejlesztéssel foglalkozó kollégáikkal ellentétben a felnőttekkel foglalkozó konduktorok – bár eddig azok voltak – értelmezésük szerint nem pedagógusok többé. „Az érintettek a köznevelési feladatok ellátásában nem vesznek részt, feladatukat a Pető András Főiskola szolgáltatási tevékenysége keretében végzik el, ezért nem sorolhatóak be pedagógus munkakörbe, még abban az esetben sem, ha végzettségük szerint konduktorok” – fogalmaz a Kancellária.

A Kancellária állítja, egy fennálló jogsértést szeretett volna az új szerződésekkel tisztázni. Ugyanakkor az új, „szakmai szolgáltató” nevű munkakör betöltője a hatályos jogszabályok szerint nem oktathat. A konduktorok viszont oktatják a főiskolásokat gyakorlat közben, ugyanis a felnőtt ambulancián található az országban egyedül ilyen nagy létszámú csoport különböző típusú, és súlyossági fokozatú idegrendszeri sérült felnőttekből.

Jogsértésből tehát jogsértés lett, erre a Kancellária azt válaszolta az Indexnek, hogy habár a szakmai szolgáltató nem oktathat, de az „ebbe a munkakörbe besorolt alkalmazottak közvetlenül segítik az oktatók-kutatók munkáját, a hallgatók gyakorlati képzését, továbbá önállóan végeznek kutatási részfeladatokat.”

Habár majdnem minden konduktor elment, egy másik sclerosis multiplexes beteg az Indexnek azt mondta, egyáltalán nem tájékoztatta őt az intézet semmilyen változásról. „Jó tíz évvel ezelőtt SM betegséggel diagnosztizáltak, amiről írásban is megkaptam, hogy nem gyógyítható. Több helyen keresgéltem, míg végül betegtársak a Petőbe irányítottak, amiért is mindig hálás leszek. Az ottani felnőtt ambulancián teljesen komplex gondoskodást találtam, amibe testi-lelki törődést kapunk. A konduktoraink mindent tudnak a betegségünkről, az

alakulásáról gondos naplót vezetnek, a hallgatóknak értő módon mutatják a tüneteinket és bizony nagyon változatos, hogy mikor milyen mozgásfajtákat gyakorolunk. Az ott tanult légzéstechnika egyszer megmentette az életemet, mert a fulladási roham közben előjött a „belénk vert” gyakorlat, ami ellentmond annak, amit az ember reflexből tesz, kapkod, de így lassan visszanyertem a normális légvételt” – fogalmazott, és aggódik, hogy miként folyik majd tovább a kezelése.

Majd minden rendben lesz

A Kancellárián az Indexnek azt mondták, „a felnőttek ellátása megoldott, a távozó konduktorok megüresedett helyét részben azonnal sikerült pótolni, illetve további konduktorok felvétele folyamatban, így a szervezeti egység megfelelő erőforrással és változatlan tevékenységi körrel működik tovább.”

Közben Szabó Tímea, a Párbeszéd társelnöke határozati javaslatot nyújtott be az Országgyűlésnek annak érdekében, hogy a kormány alakítson ki egységes, önálló konduktori bértáblát a Pető főiskolán dolgozók számára. Szabó Tímea szerint Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere korábban már ígéretet tett arra, hogy az itt dolgozó konduktoroknak pedagógusi bértábla szerinti besorolása lesz.

forrás: http://index.hu/belfold/2017/03/16/veszelyben_a_peto_intezet_felnott_ambulanciaja/

Debreceni vívó is indul az olaszországi világtúrán

Debrecen – Újabb megmérettetésre készül a Békessy Béla Vívó Klub kerekesszékes vívója, Göttlíng Dániel. Március 17-19. között Pisa rendez az aktuális világtúrát.

Göttlíng Dániel a férfi kard és a férfi párbajtőr versenyek „A” kategóriás megmérettetésén indulhat. Az egyéni küzdelmek mellett ezúttal férfi kardban csapatversenyt is rendeznek. Göttlíng Dániel tagja az utazó keretnek és előreláthatólag a csapatversenyen is indulhat majd. Pénteken rendezik meg az „A” kategóriába tartozó férfi kardvívók versenyét, majd szombaton a csapatverseny kerül terítékre. Vasárnap a párbajtőrt rendezik meg a pisai szervezők.

Az eredményeket [itt követheti figyelemmel](#).

forrás: <http://www.haon.hu/debreceni-vivo-is-indul-az-olaszorszag-i-vilagkupan/3412395>

Kapok utazási kedvezményt, ha rokkantellátásban részesülök?

Én az után érdeklődnék, hogy a rokkantellátásban részesülök, tavaly kaptam utazási kedvezményt az idén viszont nem. Változott a törvény ebben az ügyben?

A hatályos rendelkezések szerint az Ön által igénybe veendő utazási kedvezményekre az utalvány kiküldésének évében 65. életévét be nem töltött megváltozott munkaképességű személyek jogosultak

- amennyiben rokkantsági ellátásban részesülnek, 2011. december 31-éig 57. életévüket betöltötték (1954-ben vagy korábban születtek) és 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági nyugellátásra vagy rendszeres szociális járadékra voltak jogosultak,
- amennyiben rokkantsági ellátásban részesülnek, (életkoruktól függetlenül) 2011. december. 31-én I. vagy II. csoportos rokkantsági nyugellátásra voltak jogosultak, illetve a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapotuk 30%-os vagy kisebb mértékű,
- amennyiben (életkoruktól függetlenül) rokkantsági járadékban részesülnek.

E rendelkezéseket a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet tartalmazza.

forrás: <https://www.hrportal.hu/hr/kapok-utazasi-kedvezmenyt--ha-rokkantellatasban-reszesulok-20170316.html>

Rokkantellátás mellett részt lehet venni közfoglalkoztatásban?

Nagypapám 2016-ban rehabilitációs ellátásban részesült és a közmunka programban dolgozott. 2017-től rokkantsági ellátásban részesül. Kérdezem, hogy dolgozhat e továbbra is közmunkában az ellátás mellett.

Azt, hogy ki lehet közfoglalkoztatott, a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény határozza meg.

Eszerint közfoglalkoztatottként az a természetes személy foglalkoztatható, aki az Mt. rendelkezései szerint munkaviszonyt létesíthet (kivéve azt, aki 16. életévét nem töltötte be), aki a foglalkoztatási törvény szerinti álláskereső, illetve aki a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesül.

A törvény 1. paragrafusának 4. bekezdése alapján:

"(4) Közfoglalkoztatottként az a természetes személy foglalkoztatható, aki

a) a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezései szerint munkaviszonyt létesíthet, kivéve azt, aki 16. életévét nem töltötte be, valamint

b) megfelel az alábbi feltételek valamelyikének:

ba) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) szerinti álláskereső, ideértve azt az álláskeresőt is, akinek álláskeresőként való nyilvántartása a közfoglalkoztatási jogviszonya miatt szünetel (a továbbiakban együtt: álláskereső), vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesül,

bb) a menekültügyi őrizetben lévő személy kivételével kérelmének jogerős elbírálásáig az, aki menekültként, oltalmazottként, vagy menedékesként történő elismerés iránti kérelmet nyújtott be, vagy

bc) olyan harmadik országbeli állampolgár, akinek az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 62. § (1) bekezdés a), c), d), f) pontok alapján kijelölt helyen való tartózkodását rendelte el."

Ez alapján sajnos a rokkantsági ellátásban részesülő ellátottak nem vehetnek részt közmunka programban.

forrás: <https://www.hrportal.hu/hr/rokkantellatas-mellett-reszt-lehet-venni-kozfoglalkoztatásban-20170316.html>

KIÁLLÍTÁS AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG JEGYÉBEN

A Babagenetika Egyesület és a budavári Hilton Budapest szervezésében március 18 és április 7. között rendezik meg a „[Szivárvány a világ!](#)” című kiállítást. A szálloda Dominikánus Kerengőjében ezúttal fogyatékkal és tartós betegséggel élő, valamint daganatos gyermekek alkotásai láthatók.

A három héten keresztül látható rendezvény legfőbb üzenete, hogy egyikünk sem kevesebb a másikunknál. Nem az számít, kinek milyen betegsége, vagy testi, szellemi fogyatékossága van, hanem az, hogy képesek vagyunk alkotni.

A művekben ott rejlik ifjú alkotóik képzelő erejének és lelkének sokszínűsége. A legtöbb rajzhoz magyar és angol nyelvű leírás is található. A képeket meg lehet vásárolni, így támogatva a kis művészeket. A kiállítás kabalája a szivárványos felhő, a pillanat szabadságának, a képzelőerőnek, a változatosságnak a jelképe.

forrás: <http://bezzeganya.reblog.hu/kiallitas-az-eselyegyenloseg-jegyeben>

Láttál már kerekesszékes aranyhalat?

A 19 éves Taylor Dean oktatóvideókat készít a Youtube-ra, és nemrég megosztott egy fényképet egy kerekesszékes aranyhalról.

Nemrég egy ügyfél bevitte hozzájuk az aranyhalat, aki úszóhólyag-betegsége miatt nem tudott egyenesen úszni.

A hagyományos terápia nem segített, ezért Derek szokatlan dologra szánta el magát: épített egy aprócska kerekesszéket a halnak.

forrás: <http://lemon.hu/2017/03/16/lattal-mar-kerekesszekes-aranyhalat/>

VIDEÓ HÍREK, TUDÓSÍTÁSOK

www.meosz.hu

Videóink rovatában